СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 172. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 27-го ЛИПНЯ 1949. — No. 172. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 27, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

КОНТРОЛЯ НАД КОМІРНИМ НЕКОНСТИТУЦІЙНА

Шікаго, 25. липня. — Федеральний суддя Елвин Р. Шо видав рішення, що федеральний закон про контролю над комірним є неконституційний. Переконання судді оперте на його дослідах, що новий закон в справі комірного передає стейтам і муніципалам право знести контролю, а це значить, що конгрес зрікається своїх прав в користь кого іншого.

З огляду на мотиви, висловлені суддею, федеральний уряд заповів, що негайно внесе відклик до Верховного Суду проти рішення окружного федерального суду. Як довго Верховний Суд не вирішить цієї справи, так довго закон про контролю чиншів оставатиме в силі. Якщо б Верховний Суд потвердив рішення шікагівського суду, тоді конгрес міг би перевести новий закон. Докищо теперішний закон обовязувати до 30 червня 1950 р.

ПАНІ РУЗВЕЛТ ЗАПЕРЕЧУЄ УПЕРЕДЖЕННЯ ДО КАТОЛИКІВ.

Ню Йорк. — Пані Елінор Рузвелт відповіла статею на лист кардинала Френсиса Спелмана з Ню Йорку, який зробив закид, що вона упереджена до католиків. Пані Рузвелт твердить, що вона увесь час поборювала біготерію, яка розпаношилася серед протестантів проти католиків, а найкраще пізнати це з того, що вона увесь час підтримувала кандидатуру й політику колишнього нюйорського губернатора Алфреда Смита.

ПРОЦЕС ПРОТИ КОМУНІСТІВ ПЕРЕРВАНИЙ.

Ню Йорк. — Процес проти провідних комуністів, обвинувачених в змаганні до насильного скинення уряду, перерваний з огляду на недугу одного члена судейської лавиці. Суддя Медіна, який проводить розправою наказав провірити стан здоровя Джорджа Л. Смита, який вже попереднього тижня захворів, а потім хвилево подужав. Тепер він наново підупав на здоровю. Коли покажеться, що він справді хворий, тоді на його місце прийде пані Джейн Шулц, яка вибрана як перша заступниця.

ПЛАТНЯ В СТАЛЕВІМ ПРОМИСЛІ.

Вашингтон. — Секретар праці, Морис Тобин, підніс мінімальну платню в сталевій індустрії до $1.23 на годину при урядових контрактах. Такої підвишки домагалася сталева юнія, хоч підприємці протестували проти неї. Секретар Товбин має право назначувати платню на підставі закона про прилюдні контракти. Він зробив це на три дні перед рішенням комісії, яка досліджує факти в спорі між сталевою юнією та сталевими підприємствами, заки не вибухне ухвалений юнією страйк.

ЗМАГАННЯ ДО ОБМЕЖЕННЯ ВЕЛИЧИНИ КОРПОРАЦІЙ.

Демократичні конгресмени, які членами комісії для провірки монополій великих підприємств, висловлюють думку, що треба ухвалити закон для обмеження розмірів бизнесових корпорацій. Конгресмен Емануел Селер з Ню Йорку відбув наради з професором економіки д-ром Волтером Адамсом з стейтової колегії в Мишиґен.

УРЯДОВЕЦЬ В О.Д. КОМУНІСТИЧНИМ ПОСЕРЕДНИКОМ.

Вашингтон. — Звіт комісії неамериканських діянь в нижчій палаті виявляє, що пані Мері Джейн Кіні, яка працює в Організації Обєднаних Держав, була посередницею при переводженню вістей для комуністів. Вона була давніше затруднена в департаменті війни у Вашингтоні, а тепер працює в секції контролі документів в О. Д. Звіт комісії опирається на протоколі з судової розправи проти Джудити Коплон, засудженої за шпигунство. Тоді Федеральне Бюро Інвестиґацій предявило судові два документи, які не були оприлюднені. Пані Кіні їздила як американська урядничка до Европи і звідти привезла письма в коверті, які опісля передала високому комуністичному урядовцеві, Александрові Трахтенберґові. Вона теж гостила в себе Гергарда Айслера, заки він втік в Европу кораблем Ватори.

ВЛАСНИКИ КОПАЛЕНЬ ОГІРЧЕНІ НА ТРИДЕННИЙ ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ.

Вашинґтон. — Представник власників вугілляних шахт складав свідоцтво перед банковою комісією сенату в справі положення в вугілляному промислі. Він доводив, що заведення триденного тижня праці в вугілляних шахтах з наказу голови майнерської юнії Джана Л. Луїса, конфіскує доходи з майн, а через те переміняє самі шахти на небезпечні підприємства для робітників. Комісія веде дальші переслухання, щоб довідатися про справжню силу юнії над контролею продукції й цін.

ГАЗЕТИ ПІДПОМАГАЛИ НЕЗАКОННУ ЛЬОТЕРІЮ.

Ню Йорк. — Окружний прокуратор Френк С. Гоган викінчив слідство над незаконною льотерією, що її загально называють „італійською". Слідство викрило, що не тільки існує тайна льотерія, але що в ній маніпулюють нумерами і такою маніпуляцією зароблюють оператори $50,000,000 річно. На підставі такого відкриття арештовано 11 провідників змови. Операції переводжено в трьох стейтах, а в них був заанґажований між ін. секретар Товариства Кліринґгавзу з Синсинаті, у стейті Огайо. При цій нагоді виявилося, що шість з арештованих працювали в адміністрації нюйорського щоденника Джорнел-Амерікен, а два в адміністрації щоденника Дейлі Мирор. Обі газети оприлюднювали цифри, які вказували на виграні нумери тайної льотерії.

КУРЦІ СПРИЧИНЯЮТЬ ПОЖЕЖІ.

Ню Йорк. — Найчастіші причини пожеж треба приписати недбалству курців, як це стверджує комісар вогневої сторожі Френк Квел. У 1948 р. було таких пожеж 5,637, а вони нанесли шкоди на $3,285,450.

ПРЕЗИДЕНТ ХОЧЕ МІЛІТАРНОЇ ЗАБЕЗПЕКИ ПЕРЕД СОВЄТАМИ

Вашингтон, 25 липня. — У посланню, переданім конгресові в справі збереження миру й забезпеки перед тоталітарним режімом, президент Труман звернув увагу, що недавня минувшина вказує на ослаблення Обєднаних Держав у їх змаганню до втримання засад миру. З цієї причини треба було перевести різні міжнародні договори, як договір з Ріо де Жанейро і Північно-Атлантійський Пакт для посилення чартеру О.Д. Окремо треба було дати забезпеку Туреччині й Греції, а потім Берлінові. З того показується, що тільки сильне становище вільних націй зможе втримати мир. Західна Европа є загрожена тепер наїздом, як це показується з поведінки Совєтів супроти колишніх мирних і приязних країн. Під охороною совєтської військової сили комуністи скидають насиллям один уряд за одним, і нищать демократичний лад та волю запиханих країн. Держави, які ще досі не попали під владу Совєтів, звертаються до Америки з проханням за мілітарну допомогу. З цих причин президент жадає від конгресу висигнування коло півтора біліона долярів на військову оборону країн, які такої допомоги зажадають.

Крім згаданої суми президент прохає ще признати окремо сто мільйонів на сфінансування виробу зброї для продаж південно-американським республикам і Канаді. Заки президент передав послання конгресові, він підписав ратикафцію А т л а н т і йського Пакту, на підставі якого має бути створений військовий комітет для зкоординування озброєння й оборони Західного світу.

СЕН. ІСТЛЕНД ЗА ДОПОМОГУ ДЛЯ ЕСПАНІЇ

Сенатор Джеймс О. Істленд зажадав, щоб Еспанію включити в Програму Европейської Відбудови. Він твердить, що неможливе є привернути силу Европі без сильної Еспанії. Істленд почав агітацію за допомогу тим, що зажадав признання допомоги для Еспанії у висоті $50,000,000. Горстка інших сенаторів виявила думки, подібні до заяви Істленда, не зважаючи на спротив уряду проти допомоги Еспанії за режиму ген. Франка.

ПЕРОН ПЕРЕВОДИТЬ ЧИСТКУ СВОЄЇ ПАРТІЇ

Буенос Айрес, Арґентина. — Президент Хуан Перон заповів переведення чистки партії, яка має його імя. Він скликав зібрання 6,000 делегатів Партії Пероністів і сказав їм, що опозиція проти нього закорінена в старій Демократичній Юнії, яку покликав до життя і якій давав вказівки — як твердив Перон — колишній американський а м б а с а д о р Спруйл Браден.

СНАЙДЕР ВРАДУВАНИЙ ПОСТУПОМ ЕВРОПИ

Секретар скарбу Джан В. В. Снайдер виявив великий оптимізм в справі Европи, після того, як він повернувся з трьох-тижневої поїздки туди. Він завважав відбудову економічного стану в різних країнах західної Европи, одначе ствердив, що в деяких країнах поширені вісті про можливу кризу в Америці.

КОМЕНТАРІ „ПРАВДИ" НА ПРОМОВУ ПРЕЗ. ТРУМАНА.

Москва, 26. липня. — Місцева партійна „Правда" надрукувала вчора довгий коментар совєтського „експерта" в міжнародних справах, Якова Вікторова, на останній виступ президента Трумана в Шікаго. Большевицька газета вважає, що президент Труман прилучився до „оргії" проти-совєтської пропаганди та намагається. робити „біле з чорного" в справі Атлантійського пакту.

ЗМІНА УРЯДУ В ЄГИПТІ.

Каіро, 26. липня. — Король Фарук прийняв вчора резигнацію уряду премієра Ібрагіма Абдуль Гаді Паші та доручив створення нового уряду відомому незалежному політикові та колишньому прем'єрові, Гусейн Сіррі Паші. Зміна уряду стоїть у зв'язку з недалекими виборами в тій країні.

УКРАЇНА ФОРПОСТОМ ДЕМОКРАТІЇ

ІНТЕРЕСНЕ ІНТЕРВ'Ю ПРОФ. ВЕТУХОВА В АМЕРИКАНСЬКІЙ ПРЕСІ

„Лос Енджеліс Таймс", в своєму недільному виданні з 17-го липня, надрукував довге інтерв'ю з проф. Михайлом Ветуховим на тему окупаційної советської політики в Україні та потенціяльних можливостей України в боротьбі між тоталітарним большевизмом і демократичним Заходом. Д-р М. Ветухів, що перед війною був професором генетики на Харківському університеті і опісля емігрував на Захід та брав активну участь в громадському житті, в останньому як керманич ресорту внутрішніх справ у Виконному Органі Української Національної Ради, тількищо приїхав до цеї країни з европейської скитальщини. В розмові з американськими кореспондентами він заявив, що Сталінська диктатура в організованому політичному голоді виморила понад 6,000,000 українських селян, а проте Україна на його думку, залишається найбільшим потенційним демократичним бастіоном проти совєтського поширення на Захід. Проф. Ветухів багато говорив про українську визвольну боротьбу проти Совєтів як перед війною, про активний український резистанс п р о т и большевиків і німців під час війни та про криваві змагання українського народу за визволення з большевицької неволі тепер. Окрему увагу він звернув на нищівний большевицький похід проти української культури та на жорстоку ліквідацію української церкви. На закінчення свого інтерв'ю проф. Ветухів — згідно з твердженням Л. Е. Таймсу — заявив: „З величезним резервуаром проти-російських сил, Україна є вітальним потенціяльним бастіоном проти дальшого походу комунізму на Захід.

ЗАПОВІДАЮТЬ ЗМЕНШЕННЯ ШТАБУ ГЕН. МЕК АРТУРА

Токіо, 26 липня. В поінформованих колах заповідається драстичну редукцію в цивільному штабі ген. МекАртура, головно в цілому ряді відділів, призначених для безпосереднього контакту з японцями в поодиноких діляннках. Наказ про редукцію вже мав бути виданий і його тепер поступово переводиться в життя.

ПРОПОНУЮТЬ ВИСОКОГО КОМІСАРЯ ДЛЯ Д.П.

Женева, 26. липня. — Франція і Бельгія запропонували вчора створення при Об'єднаних Націях постійного уряду високого комісаря для бездержавних і переміщених осіб, що після ліквідації Міжнародної Організації для Збігців (ІРО) постійно занімався б справами втікачів та емігрантів. В окремій резолюції, внесеній до Економічної і Соціяльної Ради О.Н., ці країни вважають себе „прикордонними" для втікачів зі Сходу і на них спав би головний тягар опіки втікачами, що їх вони вважають світовою проблемою. Тому вони пропонують створення уряду високого комісаря, подібно як це було при Лідзі Народів, хоча і з деякими обмеженнями. Високий Комісар адміністрував би всіми фондами, які на ту ціль могла б признати Генеральна Асамблея. Америка мала б прихильно ставитися до цеї пропозиції, хоча її представник ще офіціяльно не висловив своєї думки.

ПЕРЕД ПЕРШОЮ СЕСІЄЮ ЕВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ

Париж, 26 липня. — Підготовчий Комітет Европейської Ради розіслав до урядів поодиноких країн, які підписали статут Ради, своє звідомлення про підготовку першої сесії, що має початися 10-го серпня в Страсбурґу. Статут, як відомо, підписали такі країни: Британія, Франція, Італія, Голандія, Данія, Норвеґія, Швеція, Ірляндія, Бельгія і Люксембурґ. В звідомленні стверджується, що тепер ще теж Австрія внесла прохання про приняття.

ПОРТУГАЛІЯ В ОБОРОНІ ЕСПАНІЇ

Лісбон, 26 липня. — Португальський премієр Антоніо де Олівера Салязар заявив вчора, що акція Португалії в рямках Атлантійського пакту залежатиме у великій мірі від справ в Еспанії, висловлюючи рівночасно свій жаль, що Еспанії не включено в цей договір. Він промовляв на спеціяльній сесії парляменту, що була скликана для ратифікації договору.

БРИТАНІЯ ЗАПЕРЕЧУЄ СОВЄТСЬКІ ОБВИНУВАЧЕННЯ В СПРАВІ АВСТРІЇ.

Лондон, 26. липня. — Британський секретаріят закордонних справ заперечив вчора офіціяльно совєтське обвинувачення, мовляв Британія таємно договорилась з Югославією в справі мирового договору з Австрією.

ПІДГОТОВКА ДО ВІЙНИ ПРИЧИНОЮ МАСОВИХ ДЕПОРТАЦІЙ В СОВЄТАХ

Берлін, 26. липня. — У зв'язку з вчорашнім повідомленням про масові депортації місцевого населення з прикордонних районів України, Білорусі, Балтійських країн, Кавказу та інших совєтських „республік", тут з поінформованих джерел стверджується, що ці депортації на велику скалю відбуваються вже від кількох місяців та що вони зв'язані зі совєтською підготовкою до нової війни. В повідомленнях з різних джерел стверджується, що Совєти майже поголовно вивозять в глибину Росії населення прикордонних районів України, Білорусі, Литви, Латвії і Естонії, скріплюють повну совєтизацію Карелії, вивезли 10,000 греків з-над Чорного моря, „очищують" від вірмен і грузинів Вірменію і Грузію, виселюють німців і заселюють виключно росіянами Східну Прусію, подібно як і інші прикордонні райони. Новим російським поселенцям на евакуованих з місцевого населення теренах признається великі полекші та допомогу для швидкого „закорінення". Є вже теж познаки, що Кремль має готові пляни та береться за реалізацію подібних депортацій та заселення росіянами й азіятами країн поодиноких сателітів, головно тих, де помічається сильні проти-комуністичні рухи. Російських колоністів вже насаджено в Карпатській Україні та в західній Мадярщині над Дунаєм. В політичних колах видвигається думку, що останнє совєтське „втихомирення" в міжнародній політиці теж стоїть у зв'язку з цими реалізованими плянами великих внутрішніх перемін.

ТАЄМНЕ ОЗБРОЄННЯ ДЛЯ ПІДБОЮ СВІТУ Є СОВЄТСЬКОЮ ЦІЛЛЮ — ТВЕРДИТЬ АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК В О.Н.

Лейк Соксес, 26 липня. — Френк С. Неш, американський представник в комісії О.Н. для звичайного розброєння, обвинувачував вчора Совєтський Союз, що він саботує всю роботу комісії з виразною метою скрити перед світом розміри свого власного озброєння для здобуття та запанування над світом. Йому відповідали совєтські представники Мануїльский і Царапкин, видвигаючи подібні обвинувачення проти західних союзників та гостро виступаючи проти Атлантійського пакту.

НІМЕЧЧИНА ВИКЛЮЧЕНА ВІД ОБОРОННОЇ СПІВПРАЦІ.

Париж, 26 липня. — Відповідаючи вчора на запити в парляменті в справі можливого включення Німеччини в Атлантійський пакт, французький міністер закордонних справ, Роберт Шуман, виключив таку можливість. Шуман твердив, що така справа взагалі не входить в гру, бо Німеччина „ще не має мирового договору, вона не має ані армії ані зброї, не має права їх мати і не матиме їх". Шуман зложив свою заяву під час дебат в справі ратифікації Атлантийського пакту та ствердив, що до пакту не може бути приняттий жаден новий член без попередньої згоди урядів і парляментів теперішніх партнерів договору.

ЗАПОВІДАЮТЬ ЕВАКУАЦІЮ ГОЛОВНОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЗАЛОГИ З БЕРЛІНА.

Берлін, 26 липня. — Тут повідомлено, що у зв'язку зі загальною реорганізацією американського управління в Німеччині, з Берліна буде відкликаний Третій Батальйон 60-го Піхотного Полку, що був ядром місцевого американського ґарнізону продовж останнього року „холодної війни". На місце відкликаної частини не передбачується висилати туди жадну іншу, яка відповідала б тій силі і там залишиться відносно тільки дуже мала залога, головно констабулярних частин. Вчора теж повідомлено, що з Берліна будуть відкликані около 200 передових офіцерів американського військового управління. На місце відкликаних мали б бути вислані до того міста деякий авіяційний персонал, але він далеко не виповнить опорожненого місця.

ПРОПОНУЮТЬ БЕРЛІН НА ЗАХІДНУ СТОЛИЦЮ.

Берлін, 26 липня. — Західні союзники мають тепер до діла з двома найбільш складними домаганнями німецького населення, за які вважається агітація, щоби столицю західнонімецької федеративної республіки встановити в Берліні та щоби задержати дальшу розбірку великої індустрії. Західні союзники побоюються, що ці справи можуть набрати відповідної гостроти після проголошення німецького уряду та що вони можуть бути причиною всіляких комплікацій між окупаційними потугами.

СОВЄТИ КАСУЮТЬ ДАЛЬШІ ОБМЕЖЕННЯ РУХУ

Берлін, 26 липня. — Совєтське військове управління повідомило про відкриття для західного руху до Берліна дальших сімох автострад, замкнених недавно під час „малої блокади". З британського боку виясняють, що Совєти рішилися на цей крок, переконавшись, що „мала блокада" є аргументом проти них і зупиняє дальший прогрес в східно-західних торговельних переговорах.

СХІДНО-НІМЕЦЬКА ПОЛІЦІЯ ВТІКАЄ НА ЗАХІД.

Франкфурт, 26 липня. — В останніх днях зі совєтської зони втекли до американців 41 німецьких поліцаїв. Причиною своєї втечі вони подають змушування їх до шпигунства, відправку на війну до Греції і прямо свою опозицію до комуністичного режіму.

ФРАНЦІЯ НЕ ДУМАЄ АНЕКТУВАТИ СААРЩИНУ.

Париж, 26 липня. — Французьке міністерство закордонних справ вчора офіціяльно заперечило поголоски про плян прилучення промислового району Саарщини до Франції. Та область включена вже у французьку господарську систему, але уряд заперечує пляни політичної анексії.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КУВАТИ ЗАЛІЗО ПОКИ ГАРЯЧЕ

Нюйорський губернатор Тамес Дюї, кандидат Республіканської партії на президента при останніх виборах, повернув недавно з Европи і заговорив про свої враження, промовляючи до делегатів, що зїхались з 26 країн до Ню Йорку на 32-гу конвенцію „Лайонс Інтернешенел". Його промова належала до тої частини програми конвенції, яка обіймала „міжнародні справи". Сама особа промовця, б. кандидата на президента та губернатора найчисленнішого й найвпливовішого стейту Злучених Держав та його виступ вважалися атракцією тим більше, що Дюї щойно вернув з Европи.

Дюї заявився у своїй промові за дальшу якнайбільшу допомогу Европі, а властиво тим народам, що ставлять спротив комунізмові та совєтській агресії. Він казав, що де він не бував, всюди зустрічав тепле серце для Америки. Цей момент, казав Дюї, треба Америці використати. Треба кувати залізо поки гаряче, себто треба Америці діяти, коли сентимент до американців ще живий і поки совєтська пропаганда ще його не охолодила. Треба діяти теж і ради своєї власної охорони. Америці треба бути сильною і обєднаною разом з іншими миролюбними націями, бо агресори можуть вигравати тільки там, де народи слабі й розєднані.

Допомагаючи Европі й зєднуючи собі її симпатії, треба теж, казав Дюї, добре дбати, щоб там діялось на політичному й економічному полі те, що відповідає ідеалам американської демократії. Вільна Европа повинна обєднатись з Америкою політично й економічно. Дюї включив себе теж до пропаґаторів одної й обєднаної Европи. Як політик, він добре знає, що Европи, якою вона є сьогодні, обєднати не можна, бо ж одна її половина є демократична, а друга під кремлівською тоталітарною диктатурою. З першою частиною Америка вже обєднується, але й цій дає Дюї науку. Він каже, що Америка не буде витрачувати біліони долярів на Европу та поносити інші жертви, щоб тою допомогою піддержувати різні „соціялістичні" чи „націоналістичні" проєкти. Не пора тепер, каже Дюї, на такі проєкти, коли рішається доля свободи і миру в світі. Мусимо бути щедрими, але теж і мудрими, підкреслює Дюї, і тому мусимо пильнувати, щоб наша посвята помагала б в Европі здійсняти наші демократичні ідеали. До цього й відноситься головно його перестoрога, щоб кувати залізо, поки гаряче.

Не думаємо, щоб Дюї хотів диктувати Европі, які ідеали вона має мати. Він певно мав на думці те, про що пишеться багато теж і в американській пресі, та що є звернене проти „соціялістичних" та „націоналістичних" експериментів в Европі. Отже це є виступ проти лівих і правих екстремістів. Їм каже Дюї, Америка не повинна помагати. Коли вони потребують з Америки допомоги, то повинні не нехтувати американськими ідеалами і американським ладом, що досі ще дає людині найбільшу свободу і найбільший добробут.

Видно, що Дюї, будучи в Европі, набрав переконання, що ці „експерименти" загрозливі, бо інакше не взивав би американців „кувати залізо, поки гаряче" і так завчасу запобігти нещастю.

Повітряна сила Америки

Останньої неділі відбулися в Москві пописи нових воєнних літаків. Американські кореспонденти сповістили свої видаництва, що деякі совєтські літаки нового типу такі швидкі, що не можна було добре їм приглянутися та їх описати і оцінити. Та американські знавці повітроплавства, між ними Ансел Талбот з Ню Йорк Геральд Трибюн, пишуть, що оцінка літака з близької віддалі це злуда. Ще в 1936 році підчас пописів совєтських літаків у Москві з нагоди Першетравня, Совєти виказали такі самі трюки. Видці, які сиділи на степеницях підчас попису, почули над собою лет страшних машин, які з незвичайною швидкістю і з страшенним лоскотом перелетіли понад їх голови і залишили враження чогось недосяжного. Коли прийшла війна, виявилося, що совєтські літаки не дорівнювали літакам західних держав, ні німецьким, і тому Росія була б війну програла в скорому часі, якщо б не Америка з своєю силою.

Злуда походить від того, що з близької віддалі, а ще й при низьким леті, не можна оцінити вартости літака. Глядачеві лекше приглянутися швидкості літака, який летить у далекій висоті, без гуку моторів, ніж зблизька.

Американські знавці твердять, що тільки Америка має сьогодні таку боєву повітряну силу, яка може перемогти кожну іншу, включно з совєтською. Американська повітряна сила має найшвидші літаки, якими можна перелітати далекі простори. Якщо б вибухла війна Америки з Совєтами упродовж трьох років, населення Америки не має потреби побоюватися за свою безпеку. Генерал Мюїр С. Ферчайлд, заступник голови генерального штабу повітряних сил, сказав недавно кореспондентам, що йому дивно, як американці можуть недоцінювати боєздатности своїх літаків у війні на велику віддаль. Американські літаки є тепер в спроможності нанести війну в серце ворога на велику віддаль і жадна з теперішних великих держав не була б в спроможності оборонити себе перед нападом американської повітряної фльоти.

У війні літаками йдеться про припаси олію для літаків. Ні одна з европейських держав не має нафтових джерел, які постачали б доволі олію своїм літакам на випадок висилки літаків на Схід. Совєти самі мають нафту на окраїнах, головно на Кавказі, одначе ці джерела можуть бути знищені американцями дуже швидко, якщо американці покористуються своїми базами на Середнім Сході або в Европі. Це розуміють Совєти й тому, на скільки відоме, вони переносять продукцію штучного топлива на далекий Сибір. Одначе й це багато їм не поможе, якщо б прийшлося воювати тепер. Американці можуть своїми літаками знищити комунікаційні засоби в глибині совєтської території й обезвладнити Росію в скорому часі. З европейських баз могли б американці вести війну винищування однієї суцільної території за одною і не дозволити Совєтам на відбудову засобів у нутрі держави, або на належну експлуатацію нових нафтових джерел, відкритих на Сибірі.

Талберт не закриває теж значення атомової бомби в можливій війні і каже, що американська повітряна сила вкупі з атомовою бомбою становить правдиву противагу Совєтам.

Д-р Володимир Галан.

Переселенча акція в світлі досвіду

Акція переселення европейських скитальців до цеї країни, передбачена ухваленим минулого року в Конгресі т. зв. Актом Переміщених Осіб, ведеться практично вже шість місяців. За той час старанням Злученого Українського Американського Допомогового Комітету приїхало около 6,000 нових українських імігрантів, з того около 3,000 виключно старанням цього Комітету, бо на придбані ним завірення від американців. Між цими новоприбулими є не тільки рільники та сільсько-господарські робітники, але є теж всілякі професіоналісти, є вчені, визначні громадські діячі, артисти, коротко — всі професійні відміни нової української еміграції в Европі. Кошта Комітету, зв'язані з переселенням цих людей, виносили около 60,000 долярів, отже приблизно по $10 на особу, не враховуючи в це адміністраційні видатки на вдержання великого переселенчого апарату, що його розбудував ЗУАДКомітет тут і в Европі. Крім 6,000 завірень, що їх здобув Комітет від американців, він полагодив ще около 5,000 завірень, що їх здобув від американських українців. Нашому загалові вже теж відомо, з якою справністю ЗУАДКомітет та його місія в Европі полагоджують всі імігрaційні справи, від організації і реєстрації завірень починаючи, а на відборі нових імігрантів з кораблів та на першій для них допомозі в цій країні кінчаючи. Тому теж в світлі дотеперішньої переселенчої практики було б добре розглянути деякі позитивні і неґативні сторінки трьох головних факторів нашої переселенчої акції: 1. ЗУАД Комітет та його місія в Европі; 2. Американсько-українське громадянство; 3. Нові імігранти в ЗДА та українська еміграція в Европі.

I. З. У. А. Д. КОМІТЕТ

Вже з наведеного вступу можна вносити, що в загальній переселенчій акції ЗУАДКомітет на сто відсотків виконав наложені на нього обов'язки. Акція Комітету почалася вже від виробловання відповідної прилюдної опінії на переведення закону про допущення скитальців до цеї країни. Опісля вона продовжувалася в широкій популяризації переселенчої справи та рівночасній розбудові великого переселенчого апарату тут і в Европі, без чого було б неможливе і успішне переведення самої акції.

Вже перші конкретні вислідди широко розгорненої акції ЗУАДКомітету в переселенчій справі серед американсько-українського загалу виявили недвозначно, що виключно при його допомозі не пощастить використати імігрaційного закону для українців в цілій повноті і тому теж поведено в тій справі дуже інтензивну акцію серед загально-американського загалу. Успіхи Комітету під цим оглядом в загальному теж відомі. Вже понад 1000 українських імігрантів приїхало до самого тільки стейту Меріленд і свій приїзд вони завдячують виключно ЗУАДКомітетові та американсько - українському загалові, що цей Комітет піддержує. Здобуття цих завірень від американців було дуже трудне, ці люди, які на ці завірення приїхали, навряд чи були б колинебудь побачили Америку без зусиль і старань Комітету а наша загальна переселенча акція навряд чи була б могла виказатися будьколи такими результатами, як їх має вже сьогодні.

ЗУАДКомітет та його місія в Европі виконали свої обов'язки теж під багатьма іншими оглядами. Власне завдяки постійним зусиллям та старанням цього Комітету пощастило здобути для українських емігрантів в Европі окрему увагу урядових американських і міжнародних властей, пощастило у великій мірі виключити пересуди та здобути довір'я до українців, без якого переселенча акція натрапляла б на ще багато всіляких інших труднощів.

Коротко кажучи, ЗУАДКомітет зробив справді все, що міг і ще більше, щоби якнайповніше і якнайуспішніше використати для українців всі найкращі можливості переселення. Проте, в цілій тій акції та не зважаючи на всі успіхи Комітету, зарисовують ся щораз більші тіні, на які необхідно тепер звернути увагу, щоб оминути їх на майбутнє. Бо саме виконання обов'язків Комітетом ще далеко не вистачальне для повного успіху переселенчої акції. Для того необхідна якнайтісніша і якнайбільш жертвенна співпраця тих всіх трьох головних факторів в переселенчій акції, що їх згадано вгорі. І на це звернемо увагу в черговій статті.

Никон Немирон.

Можливості фахової праці для науковців зі скитальщини

Без шумної реклями так, як театральні актори, музики, співаки, диригенти та всяких ділянок мистці, прибувають з скитальщини на вільну землю Вашингтона й українські вчені. Прибувають вони сюди більше як хтонебудь гнані лютим окупантом України, бо він переслідував у першу чергу їх як носіїв української науки, що обосновували права свого народу на вільне державне життя, тимто серед цих науковців-скитальців знайдете й колишніх засланців на совєтські каторжні роботи, які тільки чудом спаслися, користаючи з замішання в Совєтському Союзі внаслідок його поразок у 1941 р., та й таких, що не відкликуючи свого національного „Вірую" вирвалися зпід дула нагана енкаведиста.

Здебільша ці наукові знавці різних ділянок українознавства й згуртовані у відновленому на скитальщині Науковому Товаристві ім. Шевченка, що разом з періодом свого існування на рідній землі у Львові має за собою стаж 75-літньої праці. Дійсний член Н. Т. Ш. історик проф. д-р Микола Чубатий, що прибув до З. Д. А. ще перед Другою Світовою Війною оформив правно централю НТШ у Ню Йорку, щоб уможливити науковий притулок для скитальців-науковців. Та покищо ця централя як Американський Відділ НТШ в комірному в офісі Панамер. Укр. Конференції. І в цій домівці відбулася 25-го червня нарада керманича централі, якою цьогорічні загальні збори членів НТШ вибрали першим заступником голови товариства, двох членів Виділу Американського Відділу Н. Т. Ш. та 8 прибувших з скитальщини дійсних членів Н. Т. Ш., серед них 4 члени Виділу Т-ва, над напрямними праці Н. Т. Ш. на американському ґрунті. Очевидно, скитальці - науковці, що прибувають до З. Д. А., мусять займатися фізичною роботою як початкуючі кваліфіковані робітники й це утруднює їм заняття науково працею в своїй ділянці тим більше, що є обтяжені родиною в дрібними діточками. Покищо тільки двом українським ученим із скитальщини — славістові й фізикові дісталися університетські катедри в ЗДА.

Не зражаючись несприятливими для українознавства обставинами, яких гей би зловісним симптомом була смерть голови НТШ бл. п. проф. І. Раковського, визначного українського антрополога, пару місяців після його приїзду до ЗДА, згуртовані в НТШ науковці рішили повести роботу над скріпленням національної свідомости серед своїх земляків у ЗДА. Таку роботу на терені Канади виконує Осередок Культури й Освіти у Виніпеґу, що веде успішно Вищі Освітні Курси з ділянки українознавства в кількох осередках українських поселенців Канади. Саме такі курси українознавства зорганізує НТШ в Злучених Державах й місцеві українські установи й преса та свідоме свого національного походження громадянство повинно піти українським ученим назустріч.

Але заки це станеться, перебуваючі в Ню Йорку науковці-педагоги зорганізували доповнюючі курси для тих дітей українських скитальців, які не завершили середньої освіти в своїх школах у Німеччині, щоб підготовити їх до американських шкіл.

Крім того є школи в ЗДА, які повинні використати приїзд скитальців-українознавців. До 1939 р. в Старому Краю наші останні митрополити кир Андрій Шептицький і кир Йосиф Сліпий, сьогодні наші мученики за свою віру й народ, були як учені організаторами Українського Богословського Наукового Товариства, що обєднувало знавців богословія і історії церкви духовних і світських, а теж і дійсних членами Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. Ці наші заслужені церковні достойники подбали, щоб питомці львівської духовної семинарії виносили більше знання науки, як передтим, і перетворили семинарію в Духовну Академію з двома факультетами, теологічним і філософічним, а до

(Докінчення на стор. 3-тій)

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

79)

ПУТЬКО

Колись — галицький швець, потім член підпільної комуністичної партії Західньої України і депутат польського сойму і, нарешті, агент Комінтерну.

Час-до-часу він з'являвся на терені СССР, місяцями відпочиваючи на кращих курортах, і знов повертався до Галичини для підпільної підривної роботи.

Через своїх освідомлювачів Путько збирав відомості про розташування польського війська і настрої армії, про ведені фортифікаційні спорудження на польсько-совєтському кордоні, про настрої національних меншин і т.п.

Освідомлювана робота була налагоджена так, що галицький центр, якому підпорядкований був Путько, мав у своєму розпорядженні списки всього командного складу місцевих залог, біографії й характеристики окремих офіцерів, адреси їхніх помешкань і ступінь відданости їх ідеї вельної Польщі. І коли треба було купить якогось офіцера, агенти Комінтерну докладно знали, яку суму злотих чи долярів треба приготувати для якогось прошепана Вишневського чи Пшеґлодського. Цей підхід визначався принципом „постільки-поскільки". Розповідалось відомий анекдот про те, як одній гарненькій дамі, яка любила своїх дітей і чоловіка, запропонували порушити подружню вірність за тисячу долярів. Її родина відчувала нужду, і наступ на неї поведено було з економічного ходу. Цю ганебну пропозицію дама відхилила. Тоді їй додали ще один нуль і образно пояснили, що можна придбати за десять тисяч долярів і як змінилося б їхнє матеріяльне становище. У них був би власний будиночок з невеликим садочком, діти вчилися б у гімназії, чоловік не так напружено працював би, родинне щастя, вибившись на свіже повітря матеріяльної незалежности, засяло б ще дужче... І все це коштувало би тільки однієї... зради суто фізіологічного порядку. З обуренням, але вже не таким категоричним, дама відкинула й цю пропозицію. Їй запропонували п'ятдесят тисяч, і знов таки з описом усяких головокрутних перспектив, яких можна сподіватися з цим капіталом. І цього разу дама відхилила, але вже після певного роздуму і навіть сліз.

Запропоновані їй сто тисяч вона також відхилила, але після загайного вагання і гірких сліз. А коли, нарешті, їй показали двісті тисяч і змалювали всі наслідки, що з того випливуть, дама сказала:

— Гаразд, я подумаю...

Оцю ступінь „чесности" агенти Комінтерну визначали дуже швидко, бо пропозиції походили не від приватної особи, а від большевиків, які не дорожили ніякими грошовими сумами, якщо цього вимагалося. В той час, коли в Польщі було страшне безробіття і два-три злотих на день вважалось за великий заробіток (кілограм масла коштував 1.8 злотих), агенти Комінтерну достоту смітили грошима, витрачаючи сотні і тисячі майже без ніяких виправдувальних документів.

Для прикладу можна навести випадок, що стався з Путьком в одному із львівських готелів, де він нераз зупинявся. Із зачиненої на ключ кімнати і замкнутої валізки невідомо хто у нього вкрав одинадцять тисяч долярів. Кімната і замки залишились закриті, а грошей не стало. І коли Путько доповів про це своєму безпосередньому керівникові, той навіть не здивувався, а спокійно відповів:

— Дурниці! Хто б їх не вкрав у тебе — прислуга готелю, чи агенти польської дефензиви, від цієї події примара комунізму не перестане блукати по Европі. Напиши мені про це маленьке пояснення.

І Путько знов одержав на поточні видатки чергові десять тисяч долярів.

Це сталося в ті роки, коли в СССР лютував жахливий сталінський голод, а Торгсін вибирав із нещасного населення останні золоті і срібні хрестики, персні, сережки, чайні ложки...

І тільки на слідстві в київському ГПУ якось слідчий запропонував Путькові розповісти про випадок із зникненням одинадцяти тисяч. І після того про ці доляри ніхто вже ніколи не згадував.

Розповідаючи про це, він не раз хвалився мені:

— Російське золото текло в Европу, як вода, все змиваючи на своєму шляху! Коли б ви знали, скільки його перейшло тільки через мої руки, — жахнулися б. І недивно, що всі, хто нам був потрібний, ми купували нашими грошима. Поляки — дуже продажний народ... Не встоїть їхня Жеч Посполита. За першого ж поштовху ззовні чи з середини — розвалиться.

Влітку 1935 року Путько, разом з іншими своїми колегами комінтернівської роботи був, нібито, обвинувачений за організацію терористичного акту, спрямованого проти Сталіна, і його судили в Києві... Йому дали десять років, а решту розстріляли.

В спорідненому з ним оточенні таборян Путько інколи був ще відвертіший:

— Добре, дуже добре довелось пожити! І ще поживемо! Але цим надіям його не судилося здійснитись. Через місяць він захворів, а через два чи три тижні колишній депутат Польського сойму і агент Комінтерну переселився до своїх большевицьких прабатьків.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

За Український Культурний Центр в З. Д. А.

(Голос читача).

Ніхто не заперечить, що в хвилинах, коли російський імперіялізм найсильніше затискав петлю на шиї нашої Батьківщини, Галичина була тим клаптем української землі, що наперекір білим чи червоним царям підносила свій голос в обороні нашого народу та старалась плекати рідну культуру. В Галичині могли працювати деякі наші учені з-за Збруча, які там працювати не мали змоги (Грушевський та інші. В Галичині видавались книжки придніпрянських письменників тощо.

Сьогодні нема ні клаптика української землі, де панувала б сяка-така свобода. Усю нашу землю прикрив ворог димною заслоною, відгородив від світу непроходимими плотами кільчастих дротів та й винищує все, що йому не подобається. Свідоміших запроторює до тюрем, концлагерів та Сибірів, звідкілля немає вороття, менш свідомих — затроює горівкою, щоби зробити з них сліпе знаряддя праці, а українська культура має бути „національною по формі, а і н т е р н а ц і ональною (тобто московською) по змісті.

Тому святим обов'язком усіх українців, що живуть у вільних країнах поза рідними землями, є підняти голос проти цього поневолення, зберегти та поглибити рідну культуру, відкрити очі тим, що від них залежить доля світу, на ту кривду, яку нам заподіяно. Про це, зрештою знає кожний з нас.

Я хотів би поділитись своїми тумками, як це діло перевести тут в Америці, яка мусить стати тим „піемонтом", де, як колись в Галичині, є змога працювати над поширенням нашої культури. Тут є більше скупчення наших людей. Тут можна найти засоби до цієї роботи. Вся того роду праця була до-тепер не скоординована і тому її наслідки не є такі, яких вимагає сучасна хвилина. Думаю, що було б багато краще, якби була зорганізована напр. „Рада Української Культури" чи „Культурна Рада" (не в назві суть), до якої належали б найвизначніші наші діячі, що їм ця справа лежить на серці. Ця Рада мала б за задачу координувати всю культурну працю, поширювати українську культуру в ширш і в глуб, дбати про мистецтво та науку, популяризувати нашу справу серед чужинців, збирати та диспонувати культурним фондом і т. п. було б добре оснувати Український Національний Музей, бібліотеку та архів, які колись, в відповідному часі можна б перевезти на рідні землі.

Думаю, що та Рада використала б наших учених, які приїхали сюди, чи ще приїдуть, оголошуючи конкурси на актуальні праці, дбала б про це, щоби наша пісня залунала повною груддю, щоби наш театр не тільки бавив, але і учив кого треба, щоби наші мистці могли показати себе світові, та щоби їх твори прикрашували стіни українських хат. Чи на таку річ хто відказав би допомоги. Але й можна без збірок. Як би видати репродукції, скажім п о р т р е т і в Хмельницького, Мазепи, Шевченка, Франка чи Метр. Шептицького, але видати направду добре і наложити скажім 50% додаток на ціну на культ. фонд чи то зробило б купуючому велику різницю? Можна також видати релігійні образи. Можна урядити ярмарки на мистецькі твори з додатком скажім 10—20%. Правда, що торговельними справами Рада займатись не може, але можна б зорганізувати відповідну кооперативу, що полагоджувала б ці справи.

Думаю, що найбільш компетентними в тій справі є Український Конґресовий Комітет та Відділ Н. Т. Ш., які враз з представниками наших церков та відпоручниками громадських організацій повинні розглянути цю справу та розпочати роботу, а життя дальше само покаже дорогу, куди прямувати. Щоби лише уникнути партійництва та непотрібного тертя, починаючи зі скромного, можна дійти до великого.

Володимир Мацьків.

Помер д-р В. Загайкевич

Д-р Володимир Загайкевич, кол. адвокат у Перемишлі, в Галичині, помер 7. червня 1949 р. у таборі для скитальців у Міттенвальді, Єґеркасерне, в горішній Баварії в Німеччині, на 73 році життя. Покійний народився в жовтні 1876 р. в Тернополі як син ґімназійного професора. Народню школу і ґімназію закінчив у Тернополі,правничі студії у львівському університеті, а адвокатську практику у канцелярії відомого колись українського адвоката і діяча,. д-ра Степана Федака у Львові. Адвокатську канцелярію отворив Покійний в Перемишлі в 1909 р. і вів її аж до вибуху другої світової війни у вересні 1949 р. Ще зі студентських часів займався покійний живо громадським життям — політичним, освітним і економічним та розвинув ширшу діяльність у тих ділянках, зокрема на терені міста Перемишля і Перемиської Землі, де — між іншими — був основником і директором кредитової кооперативи Міщанська Каса в Перемишлі. В 1912 р. увійшов він як посол до австрійського парляменту з перемиської виборчої округи, як заступник помершого передвчасно видатного українського діяча і посла, Грогорія Цеглинського, заслуженого педагога і першого директора держ. ґімназії в Перемишлі. В австрійському парляменті (конґресі) засідав покійний аж до розвалу Австрії з кінцем жовтня 1918 р. По розвалі Австрії і створенні Західно-Української Народньої Республики на Українській конституанті у Львові 19. жовтня 1918 р. Покійний увійшов до Української Національної Ради у Львові як законодавчого органу ЗУНР. Після зайняття Перемишля поляками в листопаді 1918 року польська влада арештувала покійного і тодішнього провідника Перемиської Землі, соймового посла і адвоката в Перемишлі д-ра Теофіля Кормоша. Приміщено їх у великому концентраційному таборі для українців у Домб'ю біля Кракова, де покійний перебув цілий рік. По повороті до Перемишля займався покійний далі громадськими справами і в березні 1928 р. увійшов до польського парляменту (сойму) як посол з перемиської виборчої округи від партії Українського Нац. Дем. Обєднання (УНДО), як теж при наступних виборах у листопаді 1930 р.ц Послом був до 1935 р., а в рр. 1928-1930 віцемаршалом (віцепрезидентом) польського сойму. За Польщі був теж довший час членом міської ради в Перемишлі.

Був визначним промовцем і оборонцем у політичних процесах. В часі першої світової війни як військовий суддя старшина австрійської армії в полевому суді в Стрию спричинився до зновлення процесу проти 12 найвидніших українських громадян селян-членів громадської ради в Синевідську біля Сколього, засуджених і повішених мадярським доразовим військовим судом в осени 1914 р. під замітом злочину державної зради і співпраці з російською царською армією. Австрійський військовий полевий суд у Стрию своїм вироком з 1918 р. по переведеній розправі скасував первісний вирок і уневиннив у цілості усіх засуджених, реґабілітуючи їх честь і привертаючи їхнім родинам майно, що на підставі засуджуючого вироку з 1914 р. підпало повній конфіскаті в хосен австрійського державного скарбу.

Покійний був теж членом колеґії оборонців під проводом д-ра Костя Левицького в 1908 р. перед трибуналом суду присяжних у Львові у процесі проти студента львівського університету Мирослава Січенського, що 12 квітня 1908 р. застрілив у Львові галицького намісника графа Андрія Потоцького.

В 1927 р. був покійний членом колеґії оборонців гуртка москвофільських діячів на Лемківщині, що під замітом злочину державної зради ставали перд польським окружним судом у Новому Санчі за те, що з кінцем 1918 р. по розвалі Австрії проголосили т. зв. Лемківську Республіку, що було чинним протестом проти окупації Лемківщини Польщею. Усіх обвинувачених суд тоді уневиннив.

В 1932р . був покійний членом колеґії оборонців у процесі перед доразним судом у Сяноці проти чотирьох селян лемків, обвинувачених за організування протипольського бунту на тлі поголосок, що поляки усувають камяні хрести, поставлені на памятку знесення панщини в 1848 р . Під ними, як говорено мала бути закопана цісарська грамота, якою с к а с о в а н о панщину. Польська влада видобувши цю грамоту зпід хрестів, мала намір, як ходили поголски серед лемків ліського і сяніцького повітів, завести панщину наново. Це було літом 1932 р. Лемки у тих двох повітах — головно в повіті Ліськo, заворушилися і поставили численні сторожі коло панцизняних хрестів. Цілі околиці були в поготівлі, день і ніч, а навіть розброювано станиці полевої державної поліції. Лемківський бунт поширювався, а для його здушення вислано польські військові відділи. Переведено масові арешти серед селян, а чотирьох з них, як провідників, поставлено перед доразний суд у Сяноці. Суд засудив їх до смертної кари на шибениці. Приїхав кат з Варшави, що наступного дня мав в Сяноці повісити засуджених. На телефонічну просьбу оборони до президента Польщі всіх засуджених телефонічно помилувано і кару смерти на шибениці замінено на досмертну вязницю, а по році усіх чотирьох амнестовано і випущено на волю.

Крім згаданих голосних процесів покійний виступав як оборонець і в процесах проти членів Української Військової Організації (УВО), а пізніше Організації Українських Націоналістів (ОУН), які за Польщі стали звичайним явищем.

Перед окупацією совєтськими військами Перемишля у вересні 1939 р. покійний разом зі своєю сім'єю виїхав до Кракова, де перебув до літа 1944 р. Там зайняв пост віцепрезидента апеляційного суду і на цьому становищі причинився до уведення української мови до судів на терені Лемківщини і Посяння та призначення українців суддями на цій території. Те саме сталося і на території Холмщини і Підляшшя і українська мова, усунена зовсім за Польщі з усього публичного життя, прогомоніла там у перше і в судових залах розправ.

Літом 1944 переїхав покійний в околиці Відня, а з початком 1945 р. до Баварії до села Бльонгофен біля Кавфрайрен. У вересні 1945 р. перенісся до табору в Карльсфельді біля Мюнхену. Тут у часі ожеледі 8 грудня 1945 р. зломив ногу. Лежав довший час у німецькому шпиталі в Мюнхені і Ґармішу, де ампутовано йому одну ногу. Як інвалід без ноги осів у 1946 р. у таборі Єґерскасерне в Міттенвальді на тирольській границі. Був тут головою таборового суду, опісля правним дорадником таборової управи. Часто нездужав і 7. червня 1949 р. закінчив життя.

Похорон на місцевий цвинтар у Міттенвальді відбувся в четвер 9. червня 1949 р. по полудні при численній участи українського католицького духовенства під проводом ґенерального вікарія о. Петра Голинського з Мюнхену, колишнього професора релігії в українській державній ґімназії в Перемишлі, делегатів українських установ з численними вінцями, місцевого хору і коло півтора тисяча українських таборян. Виголошено численні промови. Від церкви і духовенства попрощав покійного о. ґенер. вікарій П. Голинський, а від колишніх українських парляментаристів, від проводу УНДО і від української адвокатури д-р Степан Витвицький, тепер виконуючий обовязки голови УНДО і перший заступник голови Української Національної Ради на еміґрації.

Д-р Степан Баран.

Можливості фахової праці для науковців зі скитальщини

(Докінчення зі стор. 2-гої).

останнього покликали багато наших світських професорів-науковців. Очевидно навіть не можемо мріяти про те, що було в старому краю, але, на мою думку, було б щастям Українсьокої Католицької Церкви в ЗДА, якщо тут можна було зробити хочби те, що зробив для галицького духовенства в 1787 р. не-українець, чужий, цісар Йосиф II., коли оснував при львівському університеті т. зв. „Студіюм Рутенум" — виклади в тогочасній книжній руській мові, а викладати прийшли професори-вчені з українського Закарпаття, яке вже раніше належало до Австрії. З того часу почалося в і д п о льщування галицького духовенства, що згодом видало перших речників українського національного відродження в Галичині Івана Могильницького, Маркіяна Шашкевича й інших, а скиталець-василіянин, прогнаний царськими посіпаками з Почаївської Лаври, перетвореної на прикінці XVIII. ст. з католицького василіянського на православний монастир, Юліян Добриловський, одушевлений духовим обєднанням Закарпаття з Галичиною і Холмщиною, заспівав українською народною мовою „Дай же Боже в добрий час" про один чесний український рід від Буга за Бескид. Чи не можна б, отже, користаючи з напливу вчених-українознавців завести виклади українознавства — **„Студіюм Украінікум"** при українських католицьких семинаріях у Вашинґтоні і Стемфорді та колегіях? Ці виклади певно збільшили б любов до української церкви, обряду, мови, історії й культури у всіх питомців, зокрема в тих, що не вживають у буденному житті української мови. Це ж відоме, що серед молодих українських католицьких священиків у ЗДА стрічаємо таких, що не знають української мови так, як повинні би її знали. Так є і з цілим їх українознавством. Чи не слід би подумати, як цьому недомаганню зарадити?

Усі, що жертвують на Українську Католицьку Церкву та її школи, а між ними є вже й ми, новоприбувші скитальці зо своїми вдовиними лептами, бажали б, щоб церква і школи зберегли свій традиційний характер і вплинули на те, щоб сьогочане українське покоління в ЗДА не стало національними могіканами. Автім Українська Католицька Церква в Америці, якщо має сповнити свою апостольську місію у хвилині визволення України зпід большевицького ярма, мусить зберігати рідну національну традицію й українську мову.

Читайте українські книжки та часописи, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила.

ЕРІО І М Е Н О В А Н И Й ПЕРШИМ ПРЕДСІДНИКОМ ЕВРОПЕЙСЬКОГО П А Р Л Я М Е Н Т У

Париж, 25 липня. — Едуард Еріо, президент французької Національної Асамблеї, був вибраний вчора першим предсідником Европейської Асамблеї, що має початися 10-го серпня в Штрасбурґу. Кандидатуру Еріо з а п р о п о н у в а в Підготовчий Комітет Ради Европи до того часу, доки Асамблея не вибере собі постійного предсідника.

ЩЕ ОДИН „УКРАЇНЕЦЬ" В О. Н.

Лейк Соксес, 25 липня. — Тут офіціяльно повідомлено, що совєтську делеґацію в Організації Об'єднаних Націй тепер очолюватиме „українець" Семйон Царапкін. В серпні він буде предсідником Ради Безпеки.

Ще один відчит про Україну в Тексас

Член Українського Народного Союзу, а також Товариства Українських Інженерів в Америці, інж. Михайло Тишовницький, недавно ще скиталець, а тепер інженер Стейтового Департаменту Доріг в Боман, в Тексасі, виголосив у цьому стейті дня 14-го липня 1949 вже тринадцятий з черги відчит про Україну, цим разом на сходинах „Ротари Клоб" в місті Вудвіл. Місто Вудвіл звернуло на себе останніми днями увагу цілого Тексасу тим, що новий губернатор стейну Тексас є з Вудвіл. Молодий, 41-літний Елен Шіверс, дотеперішний віцегубернатор, став губернатором, коли губернатор Бюфорд Джестер вмер нагло 11. липня, в поїзді зі столиці стейту в Осін до Ґалвестону, який лежить на острові в Мексиканськім Заливі і є осідком медичного факультету Тексаського Університету. Джестер вмер в дорозі до клініки того медичного факультету. Новий губернатор Шіверс відступив від традиції і зложив губернаторську присягу не на Біблію Найвищого Суду, але на стару родинну Біблію в своїм домі в Вудвіл в суботу, дня 16. липня. Всі члени Клюбу „Ротари" в Вудвіл, до яких інж. Тишовницький говорив в четвер про Україну, це особисті знайомі і приятелі нового губернатора Шіверса і всі вони були запрошені до його дому в Вудвіл з нагоди його заприсяження минулої суботи. Окружний Суддя в Вудвіл, Клайд Смит, який відбирав присягу від нового губернатора, був теж присутний на відчиті інж. Тишовницького.

Як бачимо, інж. Тишовницький стало, витривало інформує широкий американський загал про Україну, хоч відбився 1½ тисячі миль від тутешніх центрів українського життя в Америці і є одиноким українцем в Бомані і околиці. Тепер є вже багато інтелігентних скитальців, які знають англійську мову і є розсіяні по цілій Америці. Не один з них міг би взяти собі приклад з інж. Тишовницького.

С Н А Й Д Е Р В ДОРОЗІ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Атени, 25 липня. — Американський с е к р е т а р скарбу, Джан В. Снайдер, що відбув інформативну поїздку по Европі, відлетів вчора зі столиці Греції назад до Вашинґтону. Разом з ним виїхав теж місцевий американський амбасадор, Генрі Ґреді.

НОТИ

З цих творів Книгарня „Свободи" має ще по кілька або кільканацять примірників, тому хто скорше замовить, той зможе ще їх дістати.

НОТИ НА ФОРТЕПІЯН

1) Дівча в сінях стояло 2) Ой за гаєм, гаєм, фортепіянові соля (дуже легкі), зібран М. Едельман — $ .35
П. Ніщинський: Закувала та сива зозуля, фортепіянове сольо — $ .50
М. Лисенко: Засвистали козаченьки, марш зоперети „Чорноморці" — $ .50
С. Монюшко: Козак („Стоїть явір над водою") бортеп. соль — $ .75
В. Заремба: Сще низенько, вечір близенько, три мельодії української пісні — $ .75
Прелюдії В. Бартінського (5 композицій) — $ .70
Українські марші (ч. 20) зібрав Е. Турула — $ .75
В. Зентарський: Українська шумка, фортеп. сольо — $ .50
В. Барвінський: Українські народні пісні на фортепіян, зі словами — $1.00

М У З И Ч Н І Т В О Р И

Українські пісні на один голос в супроводі фортепіяна. Містить 43 різні пісні різних композиторів, зібрав Е. Турума — $1.50
Українські пісні й думи на один голос в супроводі фортепіяна. Містить 14 різних українських пісень і дум різних композиторів, зібрав Е. Турула — $ .70
Україські гимни. 13 різних гимнів на мужеський і мішаний хор в супроводі фортепіяна, зібрав Е. Турула — $ .75
Я. Степовий: Музика до творів о. Олеся. 9 соль і 1 дует в супроводі фортепіяна — $1.00
Музика до слів Ю. Федьковича та інших авторів різних композиторів на квартети, мі,. хор і соля. 9 творів, зібрав Е. Турула — $ .75
Музика до слів В. Пачовського різних композиторів на жіночий і мужеський хор в супроводі фортеп. 4 твори, зібрав Е. Турула — $ .70
Музика до слів Б. Лепкого, Барвінського і Січинського, сольоспіви в супроводі фортепіяна. Зібрав Е. Турула — $ .70
Музика до слів І. Франка різних композиторів на міш. хор в супроводі фортепіяна. 8 творів, зібрав Е. Турула — $ .75
Українські маршові пісні, для хору зібрав Евген Турула. 14 творів — $ .75
Музика до Кобзаря, різних композиторів. 10 творів на муж. і мішаний хор з солями барітона і тенора в супр. фортеп., зібрав Е. Турула $1.00
Музика до Кобзаря, різних композиторів. 15 творів на мішаний хор з солями сопрановими, теноровими і басовими, в супроводі фортепіяна, зібрав Е. Турула — $1.00

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA"

81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПІТЬ ЇЙ ПОТРІБНІ КНИЖКИ!

Не досить післати дитину до школи. Треба їй ще дати книжки, без котрих вона не може навчитися читати, а потім книжки, щоби заохотили її читати. Ось Вам вибір таких книжок для дітей:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука — 75 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанки для 2. кляси) М. Матвійчука — 75 ц.
ТРЕТЯ ЧИТАНКА (читанка для 3. кляси) М. Матвійчука — 75 ц.
ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. кляси) М. Матвійчука — 75 ц.
ШКІЛЬНИЙ СПІВАНИК у двох частях. Зладив Ф. Колесса — 75 ц.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича — 15 ц.
МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович — 35 ц.
ХРИСТІЯНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Біленький — 50 ц.

Замовлення слати:

"SVOBODA"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY 3, N. J.

ПАРТИТУРИ ДО ПРЕДСТАВЛЕНЬ

В Книгарні „Свободи" можна ще дістати партитури до таких представлень:

Партитура: НЕЩАСНЕ КОХАННЯ, драма в 5 діях — Манька — $1.25
Партитура: ЖИДІВКА ВИХРЕСТКА, драма в 5 діях — .80
Партитура: ДАЙ СЕРЦЮ ВОЛЮ, драма в 5 діях, М. Кропивницького — 1.00
Партитура: КАТЕРИНА (Му..ичка), драма в 4 діях, Ванченка-писанецького — .80
Партитура: ДУШОГУБКА, драма в 4 діях, Т. Трушевського — 60
Партитура: ПАННА ШТУКАРКА, комедія в 3 діях, А. Ф. Володського — .80
Партитура: ВИХРЕСТ, драма в 5 діях, Козич-Уманської — .80
Партитура: ТАРАС БУЛЬБА, драма в 4 діях, Ванченка-Писанецького — .80
Партитура: ЦИГАНКА КРАСАВИЦЯ, комедія в 3 діях, Григорія Г. Солодковича — 1.50
Партитура: СВАТАННЯ НА ВЕЧЕРНИЦЯХ, водевіл в 1 дії, Стародуба — .80
Партитура: ДОБРІ ДІТИ, образ з життя американських школярів, в 3 діях, Панька Клим — 1.25
Партитура: ДУШОГУБИ, драма в 5 діях, І. Тогобочного — .80
Партитура: ВИХОВАНЕЦЬ, комедія в 3 діях, Л. Янчука — .80
Партитура: БЕЗТАЛАННА, драма в 5 діях, К. Карого — .80
Партитура: ДЯЧИХА, комедія, в 4 діях, Сулими — .60
Партитура: МАТИ НАЙМИЧКА, драма в 5 діях, І. Тогобочного — .80
Партитура: ПО РЕВІЗІЇ, етюд в 1 дії, М. Кропивницького — .50

Замовлення враз з належитістю слати до:

"SVOBODA"

81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

(З Канади треба платити тільки американською валютою)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

АНСОНІЯ, КОНН.

З ювилею Сестрицтва на народні потреби.

Дня 15 червня відбувся 50-літній Ювилей Сестрицтва св. Єлени. Сестриці взяли громадну участь у Богослуженні, а пополудні в бенкеті, що відбувся в Либерті Гол. Прибули теж і наші священики, парох о. Василь Лар та о. Степан Хрепта. Відмовлено молитву і почався обід. Тостмайстром був п. Василь Шуран, що згадав за добрі діла Сестрицтва, як для церкви, так і народу. П-ні Олена Придун, що є членицею Сестрицтва вже 50 років, згадала ще пок. о. Антона Бончевського, великого працівника, що заложив це Сестрицтво, до якого тоді приступили 22 дівчині, всі молоденькі та з Лемківщини. Були ці дівчата без опіки родичів і треба було їх зорганізувати і навчити, щоб одна за одну дбала. Усіх їх записав о. Бончевський до вечірної школи, яку сам вів. Жили ми тут, казала бесідниця, на вільній землі та свобідні від тих „опікунів", що мучили наш нарід у старому краю. А нині діждалися цього, що через червоних уже нема навіть нашої Лемківщини, а ввесь наш нарід в старому краю в неволі, мучиться і голодує. Далі взивала шанувати память наших піонірів, що будували церкви і клали основи під народні організації, як наш У. Н. Союз та інші. Нам треба теж далі складати жертви і підпомагати визвольну боротьбу українського народу. Усяке товариство, що вдержалось 50 років, мусить бути добре, казав о. В. Лар, бажаючи Сестрицтву дальших успіхів. Побажання складали ще: Г. Докля, предсідник парохії, Є. Короташ, предсідник Американсько-Українського Горожанського Клюбу, І. Придун, секретар відділу Провидіння. Збірку перевели Марія Тирнер, секретарка Сестрицтва, та Марія Ціркот, касієрка. Зібрано $60. Розділено по $25 на Семинар у Вашингтоні та Український Конгресовий Комітет, а $10 для родини, що щойно прибула зі скитальщини.

Жертвували: Олена і Іван Придун $6.50; о. Василь Лар $4; по $2: М. Турнер, А. Короташ, М. Шуран, Д. Гела, П. Шолтис, М. Ціркот; по $1: О. Павук, К. Скленик, О. Галет, М. Гомко, М. Ницот, А. Владика, М. Крупа, А. Падла, М. Горбал, С. Гавриляк, О. Желаско, П. Барановська, М. Телеп, О. Сосенко, А. Завідняк, А. Ротко, М. Федорш, А. Кирик, А. Алескевич, А. Мерещак, А. Хіронка, А. Мойко, Н. Бішадескі, А. Зук, П. Крос, А. Барановська, Е. Раджік, М. Ціркот, А. Гнат, А. Москва, А. Гранати, П. Глива, А. Кулявец, А. Бодон, О. Дзядик, А. Шолтис, А. Яскулка, а решта дрібними.

Марія Тирнер, секр.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУА ДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

* * *

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

18622 Кураш Петра з села Березки коло Бірчі і Дзодз Пелагію з Маляви коло Бірчі, від Дзодз Стефана.

18623 Неспяк Василя, родом з Калущини, від Пиць Миколи.

18624 Братів і сестер Демчак Йосифа та свояків Демчак Домки і Демчак Леона з села Клемківка, пов. Горлиця та з села Брунарі Вижні, від Демчак Кузьми з Брунарів Вижних. Канадійські часописи просимо о передрук.

18625 Вуйка, Заблоцький Петра ітету, Мішок Анну, від Панасевич, з дому Заблоцька, Анни, з села Боратин, пов. Сокаль.

18626 Литвин Олекси, Катерини і Івана, від дочки, Новаковім Марії.

18627 Олійник Івана, сина Василя, від Грицишин Івана, з села Надіїв, пов. Долина.

18628 Бардаш (Бардашевський) Олекса, нар. в Мирополі, Україна і Бардаш Анастазія, від Бардаш Андрея.

18629 Мак-Ферсон Віра, нар. 1900 в Києві, Лисецька Анна, нар. 1903 в Києві і Масалітин Дмитро, нар. 1895 у Вороніжі, від Масалітин Олени з Мигуненків з Люблина в Польщі. Батьки Константина були Микола і Параска Ворошейна, а Олени були Гарасим і Надія Скашко.

18630 Дробаха Іван Пантелеймович, нар. в Шавлика, Уманьщина та Мартинюк Іван Іванович, нар. у Веселому Куті, від Опаленко Онисима.

18631 Андрійчук, з дому Ляш, Анни та Андрійчук Юри, з селая Чорний Ардів, Карпатська Україна, від Кобрин, замужної Попадюк, Юлії, з села Королево над Тисою.

18632 Цюник Катерини та знайомих, від Баган Івана, сина Осипа, з села Сокирчиці, пов. Рава Руська.

18634 Радевич Евгена, з Ятичева, Подільська обл., від Сосновський Петра.

18636 Івановський Володимира, нар. в селі Головиски, гром. Пяски, пов. Косів Поліський та його сина Миколая і дочку Ольгу, від Лаврусік Петра. Канадійські часописи просимо о передрук.

18647 Недзельський Йосифа і Володимира та Созанська, з Недзельських, Марії, від Тедзельський Петра, сина Івана і Софії з Копичинець коло Тернополя.

18638 Корикор Івана і Андрія, сини Миколи і Анни, з сокаля, від Стефана Клиновський, сина Марії з Корикорів.

18639 Пухняк Миколи з Бузданова, пов. Теребовля, син Івана і Марії, з дому Шульська, від Мазур, замужної Клиновська, Марії.

18640 Макодим Стефана і Слонь, здому, Данилюк, Бронислави, родом з Могильниці, від Клиновський Стефана, сина Марії з Корикорів.

18641 Галькевич Пекарська Кліми, колись в Бруклин, від Анастазієвський М., проф., зі Скали, пов. Борщів.

18642 Ігнатовський (Арнольд) Петра з Антополя, від Мілянкий Сильвестра.

18643 Журавінський (Журавінська) Васька, від сестри Катерини Паламар, з дому Журавінська.

18644 Біжик Костя, в с. Журавин, пов. Ліско, від Боль Йосифа, сина Пилипа і Анни з дому Біжик.

18645 Клисяк Костя і Марії, з дому Сенчан, з села Ясінки, Масьова, пов. Турка над Стриєм та знакомих з сусідних сіл, від Сенчак Михайла і Мані.

18646 Ладичка Івана з села Творивне, пов. Ліско, від Конвіцький Івана.

18647 Гливак Василя з села Книжопіль, пов. Добромиль, від Конвіцька Ксені, з дому Кіт.

18648 Ваврін Мирона, Катерини і Стефанії, всі з села Берестяни, пов. Самбір, батько Семен Ваврін, від Баран Івана.

18649 Атаманюк Василя, Атаманюк Федорукків Насті і Нікифорчин Петра, сина Николая, всі в села Кобаки, пов. Косів, від Осічний Миколи.

18650 Дражденюк Тихона Мініна, від Дражденюк Ігнатія і Хіми Мініних, які жили у Любані — Речень.

18651 Тавук Антона і Теклю, з дому Длугаш, з села Доброводи, пов. Збараж, від Длугаш Івана.

18652 Дудра Михайла і Петра з Гладишова, пов. Горлиці, Лемківщина, від Шевчук Ярослава Володимира.

18653 Бакумінський — АЯблонський — Фішер Івана з Кальварії Пацлавської, пов. Перемишль, сина Марії, від Шевчук Іванни в справі завіщання його мотері, сестри і братів.

18654 Салацький Федора і Василя, з села Каньниця, пов. Сянок, від Салацький Івана.

18655 Пронюк Семена і Евгенію з села Нудижі, Волинь, від о. Соколовський Володимира, пароха з Нудижі.

18656 Вітик Зеновії та її мужа Опалко Мирона, з Воробліка Шляхоцького, пов. Сянок, від брата, Вітик Якова.

18657 Гайсих — Ремерт Ольгу, жену капітана пароплавів, Ялти на Криму, від, сестри Ремерт Емми.

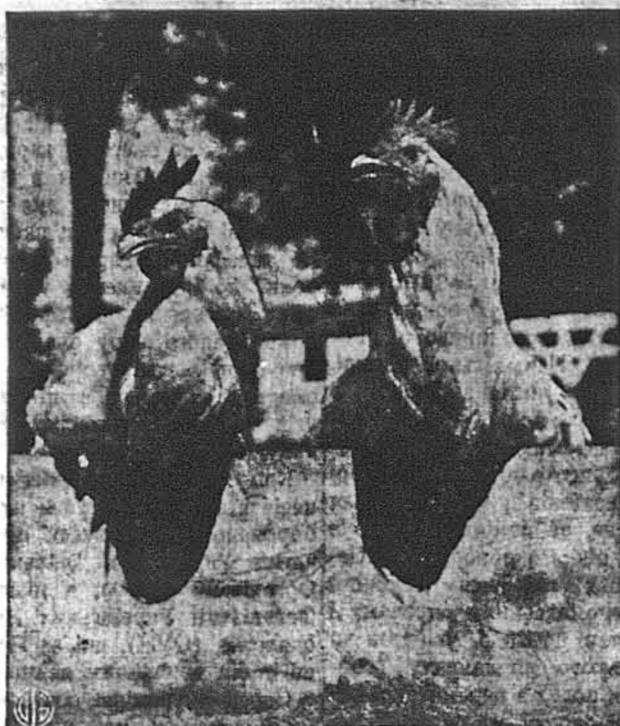
18658 Калиновська Сави, від Жмінка Катерини, з Башні Долішньої, пов. Любачів, дочки Сава Петронелі і Жмінка Гната.

18659 Іуденець Ілька з села Комарники, пов. Турка над Стрийом, від Павлик Федора.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE

P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa

БЕЗ ХВОСТІВ!—Так, без хвостів, когут і курка. І не тільки те, цей порід тепер поширюється дуже скоро по цілій Америці, а. П. Г. Бомен з Де Мойн, в Айові, робить добрий бизнес, бо він виховав такий курячий рід. Когут зійшов ось так „на пси", бо що він варт без хвоста, яким досі пишався.

Нові іміґранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Мюїр" до порту в Ню Йорку в п'ятницю, дня 29-го липня:

Врагар Василь; Бута Микола, Анна, Ігор; Діщинський Василь, Ольга, Валентина; Кравець Михайло, Параска; Кульчицький Теофіль, Олена, Христина; Мазар Олександер, Мокрина; Саврей Марія; Сроковська Євгенія; Свинаренко Марко, Станислава, Анна; Вінтоняк Іван; Візерканюк Марія, Володимир; Чербетко Михайло, Анна, Микола; о. Данилевич Іван, Наталія, Ангелина, Олег, Володимир, Ірина; Федаш Богдан; Фізер Іван; Фука Осип, Ева, Ірина; Гребеняк Ірина; Грин Яким, Марія, Евстахія, Степан; Гринів Іван, Михайлина, Степан; Кубіо Ігор, Ніна, Віктор; Курпіта Микола, Марія, Віктор, Микола; Мурований Ілія, Анна, Антін; Орса Петро, Ніна, Юрій; Павлик Теодор; Скочиляс Андрій, Розалія, Михайло, Стефанія, Ярослав; Шпак Дмитро, Софія, Марія; Желябин Кирило, Надія; Стахів Матвій, Франціщка, Ярослав; Маханець Михайло, Ірмгард.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Латинкою писані статті, спогади чи інші матеріяли, надсилані до редакції, не можуть бути використані, бо нема змоги їх переписувати. Дуже просимо до цього пристосуватись.

О. Г., Фріменсбург, Па. — Дякуємо за дати з життя адв. В. Загайкевича. Ми одержали ширшу згадку від д-ра С. Барана і вона буде поміщена.

І. К. — Порушену Вами справу можна цілком добре відложити на кращі часи. Український нарід у неволі й треба звертати всю нашу увагу на те, як і ним йому допомогти визволитись. Український Конгресовий Комітет якраз тим і займається і йому треба в тій роботі допомагати. Як Україна стане вільною, тоді такі справи, які Вас турбують, не буде важко розвязати. Тому подумайте у своїй громаді, як зібрати яку жертву на дальшу політичну акцію УККомітету. Це те, що можемо Вам відповісти.

М. Ф., Ембридж, Па. — Так, ми теж читали той „вірш" у „Громадському Голосі", а теж і в „Українських Щоденних Вістях". Як знаєте, вже від довгого часу ті два „братанки" дуже себе полюбили і держать „один фронт" у напастях на тих, що не визнають сталінського „визволення" і „возєднання". Таке писання, як з приводу того нещасного вірша, є ще образоване на дальше тумановання невеличкої горстки їхніх прихильників, видумками, неначе б „Свобода" вже „запила" згоду з поляками і зреклась Львова, Галичини і т. п. Стара пісня тих, що пишуть про „квітуче життя" в Україні під кремлівською диктатурою.

О. Л. — За такі дописі будемо Вам дуже вдячні. Якраз тому, що їх так мало, підупадає життя по громадах. Треба свіжого підходу до справ і цікавішого змалювання тих відносин, які існують.

М. П., Шікаґо, Ілл. — Адресу вислано. Дуже гарно з Вашого боку та гуртка, що памятаєте за цього старого діяча, так добре відомого з оборони в польських процесах проти нашої молоді за приналежність до ОУН. Теж гарно, що висилаєте такі книжки, про яких появу їм там треба знати, щоб давати належну відповідь теж і різним Міколайчикам, що посягають по західно-українські землі в такий самий спосіб, як й інші польські шовіністи.

А. П. — Ми розуміємо, що Вам, що прибув зі скитальщини, дивно, як наші лемки можуть читати про-комуністичну газету та належати до організації, що бачить у Москві та Сталіні спасення. Але такими є теж і деякі „подоляки". Ті лемки, що читають „Свободу", не піддавалися давньому кацапству, не піддаються теж і червоному. Треба якось дістатись до тих побаламучених і їм сказати те, що їм грозить і про що пишете. Це не така легка справа, але пробувати треба. От про таке було б цікаво прочитати лемкам і всім нам у „Свободі".

НА ПРОДАЖ

Є НА ПРОДАЖ нові, зелені і заупокійні **РИЗИ**, також реверенда католицького виробу і „українська „портабл" Смит-Корона машинка до писання. Інтересовані зволять голоситись до:

Mrs. S. YANCEWICH
1631 Washington Avenue,
New York 57, N. Y.

ПОШУКУЄ ПОСАДИ

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

Дірігент і композитор, скиталець, який недавно прибув зо скитальщини, шукає праці від 1. серпня ц. р. — Може провадити хор і оркестру, давати лекції на фортепіяні і скрипці. Зголошення прошу слати на адресу:

ВАСИЛЬ БЕЗКОРОВАЙНИЙ,
c/o Mr. J. Strock,
926 Duss Ave., Ambridge, Pa.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую **ДАРІЮ СТЕПАНІВНУ КОТЕНКО** з села Дійка, коло Катеринослава. Виїхала до Америки в 1907 або 1908 році, до 1923 року мешкала в Detroit, Mich. Голоситись на адресу:

Mrs. JULIA MANIOSKY
524 S. Wolfe St., Baltimore 31, Md.

Я, ФЕНЯ ІВАНІВ, замешкала у Вілкс-Беррі, Па., уроджена в місті Лютовища, пов. Ліско, здому називаюсь Славич, по мужу Іванів, пошукую своїх кревняків чи сусідів в цілі спровадження кого з рідних або сусідів до ЗДА. Якщоб хтось знаходився в Німеччині, прошу зголоситися на мою адресу. Mrs. FENIA IWANIW, 111 N. Meade St., Wilkes-Barre, Pa., U.S.A.

СТЕПАН ОЛЕКСЮК син Івана і Анни з села Ясинів Пільний, пов. Городенка пошукує свого вуйка Андрія Олексюка син Михайла, котрий виїхав перед першою війною. Хто знає про него, або він сам, прошу зголоситись на адресу:

STEVE OLEKSIUK,
242 Mitchell Avenue,
Oshawa, Ont., Canada

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 8. липня 1949 року помер у 45. році життя

АНТІН КУМКА,

член Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94 У. Н. Союзу в Гемтремк, Міш.

Покійний походив з Brocken Head, Manitoba, Canada. Полишив у смутку жену Анну і одного сина Роса. Родичів в Канаді і брата Миколу та три сестрі: Ann Drebmesky, Dora Worobeck & Ollie Bochmer.

Похорон відбувся 12. липня з погребового заведення при участи родини, знайомих і членів до церкви Неп. Зач. Пр. Діви Марії, а відтак на цвинтар Монт Олівет. — В. И. П.!

В. Кицушельницькию, секр.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колюмні коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

Написав

Д-р А. Т. КІБЗЕЙ

В цій книжці автор описує в приступний спосіб всякі недуги, їх прояви і лікування. Вона має 734 сторінок друку, оправлена в полотно, поділена на 22 розділи.

В цій книжці описані такі недуги: заразливі, з фізичних недомагань, з упянюючих средств, нирок, крови, серця, залоз, жил, костей; недуги жіночі, дитячі, шкірні; недуги очей, ух, носа, зубів і недуги венеричні.

Прочитавши цю книжку, можна захоронити себе і родину від всяких недуг. Ціна тільки $3.00.

Замовляйте, пишучи на таку адресу:

"SVOBODA"

P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

АДВОКАТ
WILLIAM KUZMA
806 South 16th St.,
Newark, N. J.
Phone: ESsex 2-6636

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як **$150**
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer.
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Essex 5-5555
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
129 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
Tel. ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Bronx, N. Y.
Tel. MElrose 5-6577

БОГДАН ЛЕПКИЙ
МОТРЯ
ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ
Том І. і ІІ.
Сторін 491, в гарній твердій мальовничій оправі.
Ціна $4.00.
Замовлення враз з належитістю слати до:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 2142. Служба милосердя.

Коли господар джунглів заніс Норму до колиби, вона зімліла з вичерпання й жалю.

„Добре заопікуйся нею" — заговорив Тарзан до Джени — „Це мила дівчина!"

Підчас маячіння дівчина викликнула імя Тарзана...

...а Джена, хоч боялася за втрату любови Тарзана до себе, дбайливо доглядала свою ривальку.